

WOJEWODA DOLNOŚLĄSKI

Wrocław, dnia 28 listopada 2023 r.

ZP-NKWR.431.2.60.2023.PSZ

Pani
Małgorzata Wójcik
Dyrektor
Placówki Opiekuńczo – Wychowawczej
„Wiosna” typu socjalizacyjnego Nr 2
w Krzydlinie Małej

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

W dniach 30 – 31 października 2023 r. na podstawie art. 122 i art. 186 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (tj. Dz. U. z 2023 r. poz. 1426 z późn. zm.) kontrolerzy Piotr Szafarowicz główny specjalista oraz Jacek Sujka inspektor wojewódzki z Wydziału Zdrowia i Polityki Społecznej Dolnośląskiego Urzędu Wojewódzkiego we Wrocławiu przeprowadzili kontrolę kompleksową w trybie zwykłym w Placówce Opiekuńczo – Wychowawczej „Wiosna” typu socjalizacyjnego Nr 2 w Krzydlinie Małej, zwanej w dalszej części niniejszego wystąpienia „Placówką”.

Przedmiot kontroli obejmował działalność Placówki w zakresie dokumentowania pracy opiekuńczo – wychowawczej, przestrzegania praw dziecka oraz zgodności zatrudniania pracowników z wymogami kwalifikacyjnymi.

Kontrolę przeprowadzono zgodnie z zatwierdzonym w dniu 22 czerwca 2023 r. przez Wojewodę Dolnośląskiego Planem Kontroli na II półrocze 2023 r.

W okresie objętym kontrolą, tj. od dnia 1 października 2022 r. do dnia 30 października 2023 r. funkcję Dyrektora Placówki pełniła Pani Małgorzata Wójcik, odpowiedzialna za realizację zadań w ocenianych obszarach.

W zakresie działalności jednostki podlegającej kontroli wydaje się ocenę pozytywną z nieprawidłowościami, a jej uzasadnieniem jest ustalony stan faktyczny i prawny. Możliwą przyczyną stwierdzonych nieprawidłowości było nieprzestrzeganie obowiązujących przepisów prawa. Kontrola została odnotowana w Księżce kontroli pod numerem 48.

Postępowanie kontrolne przeprowadzono na podstawie dokumentacji merytorycznej realizowanych zadań, akt osobowych pracowników oraz wyjaśnień złożonych przez dyrektora

Placówki. Ilekroć w niniejszym wystąpieniu pokontrolnym jest mowa o „ustawie” lub „rozporządzeniu” należy przez to rozumieć ustawę z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej lub rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 22 grudnia 2011 r. w sprawie instytucjonalnej pieczy zastępczej (Dz. U. 2011, Nr 292, poz. 1720).

W toku przeprowadzonych czynności kontrolnych ustalono:

Placówka Opiekuńczo – Wychowawcza „Wiosna” typu socjalizacyjnego Nr 2 w Krzydlinie Małej jest niepubliczną placówką opiekuńczo – wychowawczą typu socjalizacyjnego prowadzoną przez Zgromadzenie Sióstr Szkolnych de Notre Dame Prowincja Polska w Opolu na zlecenie Powiatu Wołowskiego. Placówka działa na podstawie zezwolenia nr ZP-KNPS.9423.2.5.2017.TB z dnia 27 stycznia 2017 r. wydanego przez Wojewodę Dolnośląskiego. Placówka zabezpiecza 14 miejsc dla dzieci i osób, które osiągnęły pełnoletność przebywając w pieczy zastępczej. Na podstawie przedłożonej ewidencji dzieci oraz wykazu wychowanków stwierdzono, że na dzień kontroli w Placówce umieszczonych było 15 wychowanków. Wszystkie dzieci zostały skierowane i umieszczone w Placówce na podstawie orzeczeń sądowych, w tym 10. w ramach zabezpieczenia na czas trwania postępowania sądowego. Wśród wychowanków było dwanaścioro dzieci, które w dniu umieszczenia w Placówce nie miały ukończonego 10. roku życia. Tylko troje z nich zostało przyjęte wraz ze starszym rodzeństwem w trybie art. 95 ust. 2 ustawy. Spośród pozostałej grupy dziewięciu wychowanków, dwoje dzieci (M.R. i K.R.) miało orzeczenie sądowe o zabezpieczeniu w instytucjonalnej pieczy zastępczej, dwoje dzieci (I.L. i B.L.) miało pierwotne zabezpieczenie ze wskazaniem kontrolowanej Placówki, a po zakończeniu postępowania sąd nakazał umieszczenie w placówce opiekuńczo – wychowawczej bez określenia jej typu, jedno dziecko (N.B.) zostało pierwotnie zabezpieczone przez sąd w Placówce Opiekuńczo – Wychowawczej „Wiosna” typu socjalizacyjnego Nr 4 w Krzydlinie Małej i po zakończeniu postępowania przeniesione do kontrolowanej Placówki, co jest niezgodne z art. 95 ust. 1 ustawy oraz jedno dziecko (D.K.) zostało wstępnie zabezpieczone przez sąd w kontrolowanej Placówce, a po zakończeniu postępowania sąd wydał orzeczenie o pozostawieniu go w tej samej Placówce. Natomiast dzieci (C.Ł., N.M. i W.D.) miały orzeczenia o umieszczeniu w placówce opiekuńczo – wychowawczej bez wskazania jej typu, o umieszczeniu w placówce opiekuńczo – wychowawczej lub rodzinie zastępczej oraz o umieszczeniu w instytucjonalnej pieczy zastępczej. Biorąc pod uwagę wiek wskazanej trójki dzieci w momencie umieszczenia w Placówce (2 lata, 2 lata i 1 miesiąc, 1 rok) powinno być one umieszczone w placówce opiekuńczo – wychowawczej typu

rodzinnego, albo w rodzinnych formach pieczy zastępczej. Nieprawidłowością jest więc umieszczenie w Placówce czwórki dzieci poniżej 10. roku życia oraz przekraczanie dopuszczalnej liczby dzieci w Placówce w całym okresie objętym kontrolą średnio o dwoje (*dowód: akta kontroli str. 23 – 29*).

W ramach realizacji obowiązku, o którym mowa w art. 93 ust. 4 pkt 3 i 4 ustawy Placówka podejmowała współpracę z rodzicami lub rodziną dziecka. Po zaproszeniu rodziców do Placówki byli oni zapoznawani z regulaminem odwiedzin oraz proponowano im podpisanie porozumienia zawierającego zobowiązanie się do zachowań sprzyjających utrzymaniu więzi. Rodzicom tłumaczono i wyjaśniano potrzeby dzieci w sytuacji separacji od rodziny oraz podejmowano próby zwiększenia ich kompetencji wychowawczych. Tam, gdzie było to możliwe i wskazane, motywowano rodziców do zmiany postaw wobec alkoholu, pracy, warunków mieszkaniowych. We współpracy z centrami pomocy i ośrodkami pomocy społecznej pracownik socjalny zbierał informacje o rodzinie każdego przyjętego dziecka w celu sporządzenia diagnozy. Realizując prawo dziecka do kontaktów z osobami bliskimi, na terenie Placówki zostało wyznaczone pomieszczenie, w którym rodzice wraz z dziećmi mogli spędzać czas. Rodzice byli również zapraszani na posiedzenia zespołu do spraw okresowej oceny sytuacji dziecka, z czego nie korzystali. Potwierdziła to stosowna dokumentacja. W przypadku możliwości powrotu dziecka do rodziny Placówka podejmowała wszelkie konieczne działania pomocowe wobec rodziców (*dowód: akta kontroli str. 18 – 20*).

Analizując przestrzeganie przez kontrolowaną jednostkę przepisów art. 136, art. 137 i art. 138 ust. 1 ustawy dotyczących organizacji i dokonywania okresowej oceny sytuacji dziecka w placówce stwierdzono, że w okresie objętym kontrolą dla dzieci z grupy kontrolnej zorganizowano dwa posiedzenia Zespołu do spraw okresowej oceny sytuacji dziecka w dniach 2 grudnia 2022 r. oraz 16 czerwca 2023 r. W każdym przypadku składy osobowe Zespołów były kompletne, wysłano stosowne zawiadomienia. Na podstawie przedłożonej dokumentacji z posiedzeń Zespołów stwierdzono dokonywanie ocen wychowanków w obszarach wskazanych w art. 136 ustawy, z wyjątkiem obszaru dotyczącego modyfikowania planu pomocy dziecku, który nie został opisany (D.Ł. i E.Ł.). Powyższe uznaje się za uchybienie, które należy wyeliminować z bieżącej praktyki. Po zakończeniu okresowych ocen sporządzane były wnioski o zasadności dalszego pobytu dziecka w Placówce, które przekazywano do właściwego sądu (*dowód: akta kontroli str. 30, 32 – 33*).

W obrębie badanej grupy kontrolnej ustalono, że dla każdego wychowanka Placówki sporządzono diagnozę psychofizyczną, o której mowa w § 14 rozporządzenia. Stosowne dokumenty były przygotowywane przez pedagoga lub psychologa w okresie ok. 1 miesiąca

od dnia przyjęcia dziecka do Placówki. Wszystkie diagnozy zawierały opis mocnych stron dziecka, przyczyny kryzysu w jego rodzinie, opis relacji dziecka z otoczeniem, opis rozwoju, wskazania dotyczące dalszej pracy pedagogicznej, pracy z rodziną dziecka oraz przygotowania do usamodzielnienia. Diagnozy rodzeństwa Ł. zostały zaktualizowane. (*dowód: akta kontroli str. 35 – 36*).

Na podstawie diagnozy psychofizycznej dziecka, wychowawca kierujący procesem wychowawczym opracowywał plan pomocy, o którym mowa w § 15 rozporządzenia. Każdy poddany ocenie plan zawierał dane osobowe dziecka, datę jego sporządzenia, cel pobytu w Placówce oraz opis działań krótkoterminowych i długoterminowych w obszarach: rozwój psychofizyczny, stan zdrowia, rozwój duchowy (świadomość moralna), rozwój społeczno – emocjonalny, rozwój intelektualny oraz sytuacja rodzinna dziecka. W ocenie organu kontroli planowanie działań o charakterze krótko i długoterminowym w obszarze rozwoju duchowego możliwe jest tylko po uprzednim uzyskaniu zgody rodziców lub opiekuna prawnego dziecka na jego wychowywanie w tradycji chrześcijańskiej. Dyrektor Placówki zobowiązał się do uregulowania tej kwestii, zarówno w stosunku do obecnych, jak i przyszłych wychowanków. Wszelkie modyfikacje planów pomocy należy datować zgodnie z terminem posiedzenia Zespołu do spraw okresowej oceny sytuacji dziecka (*dowód: akta kontroli str. 30, 37 – 44*).

Dla wychowanków kontrolowanej jednostki prowadzone były karty pobytu zawierające opisy i informacje dotyczące obszarów wskazanych w § 17 ust. 1 pkt 2 rozporządzenia. Dla wychowanków umieszczonych w Placówce w trybie zabezpieczenia interwencyjnego karty pobytu były uzupełniane nie rzadziej niż co dwa tygodnie. Do przedłożonej dokumentacji nie wноси się uwag i zastrzeżeń (*dowód: akta kontroli str. 45*).

W Placówce prowadzone były dla każdego dziecka arkusze badań i obserwacji pedagogicznych. Zawierały one wpisy dotyczące przeprowadzonych z dzieckiem ćwiczeń i testów oraz wnioski z jego obserwacji. Częstotliwość wpisów uzależniona była od bieżących potrzeb. W okresie objętym kontrolą w Placówce nie pracował psycholog, co uzasadnia brak arkuszy badań i obserwacji psychologicznych. W zakresie obowiązku prowadzenia kart udziału w zajęciach realizowanych przez specjalistów dla dzieci tego wymagających, dyrektor Placówki złożył do akt kontroli oświadczenie, że wychowankowie potrzebujący specjalistycznej pomocy i wsparcia byli pod opieką pedagoga, logopedy i terapeuty. Prowadzone zajęcia miały więc najczęściej charakter usprawniający motorykę dziecka, eliminację wad wymowy oraz doskonalenie umiejętności poznawczych (*dowód: akta kontroli str. 21, 46*).

Na dzień kontroli w Placówce były dwie wychowanki w wieku 16 i 14 lat, których sytuacja prawna uzasadniała zgłoszenie do ośrodka adopcyjnego, o którym mowa w art. 100 ust. 4 ustawy. Starsza dziewczynka została zakwalifikowana do przysposobienia przez Dolnośląski Ośrodek Polityki Społecznej – Ośrodek Adopcyjny we Wrocławiu i obecnie jej dokumenty znajdują się w Wojewódzkim Banku Danych. W przypadku młodszej dziewczynki odstąpiono od kwalifikacji ze względu na brak jej zgody na przysposobienie (*dowód: akta kontroli str. 22*).

W okresie objętym kontrolą nie było wychowanków usamodzielniających się, ani usamodzielnionych (*dowód: akta kontroli str. 30*).

Celem przestrzegania przepisów § 11 ust. 2 i § 12 ust. 2 rozporządzenia dotyczących sprawowania opieki nocnej w placówce opiekuńczo – wychowawczej, w tym dokonywania obchodów, przedłożono dokumenty zawierające szczegółowe informacje dotyczące wychowanków i ich funkcjonowania w czasie dyżurów dziennych i nocnych. Pomimo obowiązku odnotowywania co najmniej trzech obchodów placówki, stwierdzono w doborze losowym, dwa obchody w nocy 10/01/2023, 09/02/2023 i 19/03/2023 oraz jeden obchód w nocy 11/10/2023 r., co stanowi nieprawidłowość (*dowód: akta kontroli str. 47*).

W Placówce prowadzona była ewidencja dzieci, o której mowa w § 17 ust. 5 rozporządzenia. Przedłożona do wglądu ewidencja zawierała wymagane informacje, tj.: imię i nazwisko dziecka, datę jego urodzenia, adres ostatniego miejsca zamieszkania dziecka oraz aktualny adres zamieszkania rodziców dziecka lub jego opiekunów (*dowód: akta kontroli str. 47*).

Zgodnie z § 5 rozporządzenia, w Placówce obowiązywała procedura postępowania w przypadku nieusprawiedliwionej nieobecności dziecka. W okresie objętym kontrolą nie odnotowano jednak takich sytuacji, tym samym nie było konieczności uruchamiania ww. procedury (*dowód: akta kontroli str. 31*).

W Placówce przestrzegany był przepis § 18 ust. 1 pkt 8 rozporządzenia, nakazujący comiesięczne wypłacanie dzieciom kwot pieniężnych do własnego dysponowania. Na podstawie przekazanych do akt kontroli kopii list wypłat kieszonkowego za okres od listopada 2022 r. do października 2023 r. ustalono, że wysokość kieszonkowego była zgodna z przepisami. Odbiór przyznanej kwoty był potwierdzany podpisem dziecka (*dowód: akta kontroli str. 47 – 59*).

Na podstawie dokumentów z akt osobowych stwierdzono, że w okresie objętym kontrolą w Placówce Opiekuńczo – Wychowawczej „Wiosna” typu socjalizacyjnego Nr 2 w Krzydlinie Małej z dziećmi pracowało 8 osób, w tym 6 wychowawców, zatrudnionych

na podstawie umów o pracę oraz 2 osoby pełniące funkcję pedagoga w niepełnym wymiarze czasu pracy. Dodatkowo, w ramach umów zlecenia, z Placówką współpracowało 6 osób, w tym 4 realizujące zadania w zakresie opieki i pielęgnacji nad dzieckiem, 1 osoba zapewniająca opiekę logopedyczną i 1 osoba prowadząca zajęcia terapeutyczne. Wszystkie wyżej wymienione osoby miały wykształcenie i kwalifikacje zawodowe zgodne odpowiednio z art. 98 ust. 1 pkt 1, 2, 4 i 5 ustawy oraz złożyły wymagane oświadczenia, o których mowa w art. 98 ust. 3 pkt 1 – 4 ustawy. Pracownicy zostali również sprawdzeni, że nie figurują w bazie danych Rejestru Sprawców Przepięstw na Tle Seksualnym. Kwalifikacje zawodowe dyrektora Placówki Pani Małgorzaty Wójcik zostały zweryfikowane pod kątem zgodności z wymogami kwalifikacyjnymi w postępowaniu kontrolnym Wojewody Dolnośląskiego nr ZP-NKWR.431.2.18.2022.EK1 z dnia 3 czerwca 2022 r. (*dowód: akta kontroli str. 64 – 65*).

W celu dokonania oceny przestrzegania praw dziecka, o których mowa w art. 4 ustawy, przeprowadzono indywidualne rozmowy tylko z trojgiem wychowanków w wieku 9, 13 i 16 lat. Pozostałe dzieci były zbyt małe, aby można było przeprowadzić z nimi rozmowy kierowane. Jednak z krótkiej obserwacji dzieci w trakcie zabawy stwierdzono, że były one zadbane, czyste, uśmiechnięte i zaciekawione obcymi osobami. Wychowankowie, z którymi rozmawiano, otwarcie i swobodnie mówili o swoim pobycie w Placówce i odpowiadali na zadawane pytania. Wszyscy powiedzieli, że znają swoją sytuację rodzinną i prawną oraz mają możliwość utrzymywania stałego kontaktu z członkami swoich rodzin, zarówno bezpośrednio, jak i telefonicznie. Wychowankowie stwierdzili, że w Placówce czują się bezpiecznie i mogą liczyć na wsparcie i pomoc ze strony wychowawców. Znają swoje prawa i akceptują codzienne obowiązki. Dzieci nie wnosyły zastrzeżeń co do wyżywienia, zaopatrzenia w odzież, obuwie, środki higieny osobistej oraz kieszonkowe. Opowiadali, jak spędzają czas wolny i jakie mają zainteresowania oraz plany na przyszłość. Żaden z wychowanków nie skarżył się na niewłaściwe traktowanie lub karanie przez dorosłych w Placówce (*dowód: akta kontroli str. 60 – 63*).

W wyniku przeprowadzonej kontroli kompleksowej w trybie zwykłym w Placówce Opiekuńczo – Wychowawczej „Wiosna” typu socjalizacyjnego Nr 2 w Krzydlinie Małej stwierdzono następujące nieprawidłowości w badanym zakresie:

1. W Placówce przebywały dzieci poniżej 10. roku życia;
2. W okresie objętym kontrolą w Placówce umieszczonych było więcej dzieci niż dopuszczają przepisy prawa;

3. Podczas niektórych dyżurów nocnych nie odnotowywano co najmniej trzech obchodów Placówki.

Wobec powyższego wydaje się zalecenia pokontrolne:

1) Podjąć działania mające na celu umieszczenie dzieci poniżej 10. roku życia w rodzinnych formach pieczy zastępczej lub placówce opiekuńczo – wychowawczej typu rodzinnego.

Podstawa prawna: art. 95 ust. 1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (tj. Dz. U. z 2023 r. poz. 1426 z późn. zm.);

Termin realizacji: niezwłocznie.

2) Doprowadzić liczbę dzieci umieszczonych w Placówce do limitu określonego w zezwoleniu Wojewody Dolnośląskiego.

Podstawa prawna: decyzja Wojewody Dolnośląskiego nr ZP-KNPS.9423.2.5.2017.TB z dnia 27 stycznia 2017 r. w zw. z art. 95 ust. 3 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (tj. Dz. U. z 2023 r. poz. 1426 z późn. zm.);

Termin realizacji: niezwłocznie.

3) Przeprowadzać i dokumentować co najmniej trzy obchody Placówki w porze nocnej.

Podstawa prawna: § 12 ust. 2 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 22 grudnia 2011 r. w sprawie instytucjonalnej pieczy zastępczej (Dz. U. 2011, Nr 292, poz. 1720);

Termin realizacji: na bieżąco

Pouczenie:

Zastrzeżenia do wystąpienia pokontrolnego składa się na zasadach określonych w art. 197d ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (tj. Dz. U. z 2023 r. poz. 1426 z późn. zm.). W terminie do dnia **15 stycznia 2024 r.** kierownik jednostki podlegającej kontroli winien powiadomić Wojewodę Dolnośląskiego o sposobie realizacji uwag, wniosków i zaleceń przedstawionych w niniejszym wystąpieniu.

.....
(przewodniczący zespołu inspektorów)

.....
(członek zespołu inspektorów)

Z up. WOJEWODY DOLNOŚLĄSKIEGO

Iwona Drelichowska-Stopa
Dyrektor Wydziału
Zdrowia i Polityki Społecznej
.....
(kierownik jednostki kontrolującej)

